

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 6C/22/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8420201096
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Bašťová
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2022:8420201096.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok sudkyňou JUDr. Luciou Bašťovou v spore žalobcov: 1/ X. F., N.. XX.XX.XXXX, A. B. XX, XXX XX S., 2/ R. F., N.. XX.XX.XXXX, A. B. XXX, XXX XX S., 3/ J. Y., T.. F., N.. XX.XX.XXXX, A. V. XXX, XXX XX J., 4/ R. F., N.. XX.XX.XXXX, A. B. XX, XXX XX S., 5/ V. F., N.. XX.XX.XXXX, A. B. XX, XXX XX S., právne zastúpených MEDRECKI & PARTNERS LAW OFFICE SPÓLKA KOMANDYTOWA, so sídlom Wrocław, ul. Wyscigowa 56 i, Poľská republika, NIP: 8992865255, konajúca prostredníctvom organizačnej zložky zahraničnej osoby MEDRECKI & PARTNERS LAW OFFICE SPÓLKA KOMANDYTOWA, so sídlom Pražská 11, 811 04 Bratislava- mestská časť Staré mesto, IČO: 528 343 95 proti žalovanému: KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičová 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, právne zastúpenému JUDr. Baltazárom Mucskom, advokátom, so sídlom Vajnorská 55, 831 03 Bratislava o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 100.000,- eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 1./rade sumu 12.000,-eur, žalobkyni v 2./ rade sumu 2.000,-eur, žalobkyni v 3./ rade sumu 4.000,-eur, žalobkyni v 4./ rade sumu 12.000,-eur, žalobcovi v 5./ rade sumu 4.000,-eur, v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalobcovia v 1./, 2./, 3./, 4./ a 5./ rade m a j ú n á r o k na náhradu trov konania proti žalovanému, každý v rozsahu 100 % zo sumy im prisúdenej, s tým, že o ich konkrétnej výške rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia žalobou doručenou Okresnému súdu Kežmarok dňa 17.06.2020 žiadali, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 100.000,- eur, a to každému z nich po 20.000,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy a na náhradu trov konania.

2. Žalobu odôvodnili tým, že dňa XX.XX.XXXX okolo XX:XX hod., po ceste č. R., v smere od obce A. do mesta B. A., okres K., viedol pán C. S., nar. XX.XX.XXXX v K., trvale bytom J. - B. XX, okres K., osobné motorové vozidlo továrenskej značky Š. Y., evidenčné číslo K. XXX E., kde v km 2,6 začal predchádzať pred ním idúce osobné motorové vozidlo továrenskej značky Š. B., evidenčné číslo W. XXX Z., vedené vodičom Q. W., pričom uvedené vykonal aj napriek tomu, že nemal pred sebou rozhľad na takú vzdialenosť, ktorá je potrebná na bezpečné predchádzanie, kde v čase predchádzania v protismernom jazdnom pruhu prichádzalo osobné motorové vozidlo továrenskej značky V. E., evidenčné číslo K. XXXXX, medzinárodnej značky W.L. T., vedené vodičom F. T. Ž., z ktorého dôvodu sa začal zaraďovať do svojho jazdného pruhu pred predchádzané osobné motorové vozidlo, pričom pri zaraďovaní sa do svojho jazdného pruhu, pri nedodržaní bezpečného bočného odstupu

od predchádzaného osobného motorového vozidla, narazil do ľavej prednej časti predchádzaného osobného motorového vozidla, z ktorého dôvodu došlo k strate smerovej stability a k vzniku nekontrolovaného šmyku ním vedeného osobného motorového vozidla, s osobným motorovým vozidlom vošiel na nespevnenú časť krajnice vozovky, narazil do stromu, následne do zvodidiel a potom aj do bočnej časti tam nachádzajúceho sa zábradlia, pričom došlo k roztrhnutiu osobného motorového vozidla, kde predná časť tohto vozidla spadla do blízkeho potoka, kde toto jeho konanie bolo v rozpore s ustanovením § 3 ods. 2 písm. a/, § 4 písm. c/, §§ 5 ods. 3, ods. 5 písm. a/, b/ zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov, pričom pri dopravnej nehode došlo k vzniku zranení osôb sediacich v ním vedenom motorovom vozidle, pričom maloletý B..X, narodený XX.XX.XXXX a maloletý Q..F., narodený XX.XX.XXXX utrpeli zranenia nezlučiteľné so životom, na následky ktorých pri dopravnej nehode zomreli a maloletý V..V., narodený XX.XX.XXXX, utrpel pomliaždenie brucha a hrudníka, zlomeninu v oblasti panvy vľavo, početné odreniny a pomliaždenia horných i dolných končatín, ktoré zranenie si vyžiadalo lekárske ošetrenie a hospitalizáciu v trvaní najmenej 8 týždňov, čím inému z nedbanlivosti spôsobil smrť závažnejším spôsobom konania a inému z nedbanlivosti spôsobil ťažkú ujmu na zdraví závažnejším spôsobom konania, za čo bol trestným rozkazom Okresného súdu K. zo dňa 14.03.2019, sp. zn. 9T/18/2019, právoplatne odsúdený.

3. V žalobe ďalej uviedli, že osobné motorové vozidlo továrenskej značky Š. Y., evidenčné číslo K. XXX E., ktoré v čase dopravnej nehody (t. j. dňa XX.XX.XXXX), viedol C. S., nar. XX.XX.XXXX v K., trvale bytom J. - B. XX, okres K., bolo povinne zmluvne poistené v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. u žalovaného. S poukazom na čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, § 11 Občianskeho zákonníka, rozsudok Súdneho dvora EÚ z 24.10.2013 vo veci C-22/12 Katarína Haasová proti Rastislavovi Petrikovi a spol., rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-277/12 Vitalijs Drozdovs proti Baltikums AAS, rozsudky Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo 1/2016, sp. zn. 6Cdo/143/2017 a sp. zn. 5Cdo/95/2017 mali za to, že je daná pasívna vecná legitímácia poisťovne ako žalovaného, pretože v zmysle záverov týchto rozhodnutí povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Navyše ustanovenie § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. priamo ukladá poisťovateľovi povinnosť bez zbytočného odkladu začať prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie. Zodpovednosť prevádzkovateľa motorového vozidla za škodu je objektívna a nie je potrebné zavinené protiprávne konanie. Podľa nich je ich nárok ako osôb blízkych, ktorých sa dotkla smrť príbuzného a bolo ňou zasiahnuté do ich práv na súkromie a rodinný život, opodstatnený. Náhrada nemajetkovej ujmy nie je náhradou za život, slúži len na zmiernenie následkov vznikutej ujmy a je nepochybné, že žiadna suma priznaná v súdnom konaní nie je dostatočná vzhľadom na spôsobenú ujmu, ani na to, aby nahradila ľudský život. V dôsledku tejto dopravnej nehody došlo k zásahu do ich osobnostného práva tak, že bola narušená celistvosť celej rodiny a bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné, pretože ich ochudobnenie v citovej oblasti je nenapraviteľné. Medzi nimi a zomrelým existovali silné sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, ktoré si budovali až do jeho smrti. Porušením práva na jeho život došlo k nedovolenému zásahu do práva na ich súkromie a takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby bola spôsobená ujma, ktorá im natrvalo a úplne bráni ďalej napĺňať ich citové potreby. Zdôraznili, že týmto nečakaným, šokujúcim úmrtím ich syna a brata došlo k tak závažnému zásahu do práva na ochranu osobnosti spočívajúceho v obmedzení súkromného a rodinného života, že žiadna z morálnych foriem zadostučinenia nie je postačujúca, a preto sú dané predpoklady pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. V závere poukázali na rozhodovaciu prax súdov, z ktorej vyplýva dôvodnosť nimi uplatňovanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy.

4. K nim uplatňovanej konkrétnej výške náhrady nemajetkovej ujmy vyplnili a predložili súdu dotazníky, z ktorých vyplýva, že žalobca 1/, otec nebohého a rovnako aj žalobkyňa 4/ matka nebohého žili so svojim synom v čase jeho smrti v spoločnej domácnosti a boli s ním neustále či v osobnom alebo telefonickom kontakte. Platili si navzájom náklady na obedy, nákupy, inkaso a pod. Mali spoločný okruh známych, trávil spolu všetok čas, všetky sviatky v roku, životné udalosti, oslavy, športové podujatia. Po jeho smrti sa im zhoršil zdravotný stav, majú psychické problémy, nočné mory, poruchy spánku, nechutenstvo k jedlu, problémy s váhou, depresie a žalobca 1/ aj znížený výkon v práci. Žalobkyňa 2/, sestra nebohého s ním žila v spoločnej domácnosti do roku 2012, žalobkyňa 3 sestra nebohého a žalobca 5/ brat nebohého s ním žili v čase smrti v spoločnej domácnosti. Až do jeho smrti s ním boli v osobnom a telefonickom kontakte, platili si vzájomné náklady, mali spoločný okruh známych a taktiež trávil spolu všetky sviatky

v roku, životné udalosti a oslavy, športové podujatia. Po jeho smrti sa im zhoršil zdravotný stav, majú psychické problémy, nočné mory, poruchy spánku, nechutenstvo k jedlu, problémy s váhou, depresie aj znížený výkon v práci.

5. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení žalobcovia k žalobe predložili trestný rozkaz Okresného súdu K. č. k. 9T/18/2019-389 zo dňa 14.03.2019 a vyplnené dotazníky pre klienta: náhrada nemajetkovej ujmy.

6. Žalovaný v písomnom vyjadrení k žalobe neuznal nárok žalobcov v celom rozsahu, pretože podľa neho neboli dostatočne preukázané dôvody na priznanie peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy. Samotná žaloba neobsahuje podstatné náležitosti pre uplatnenie nemajetkovej ujmy v zmysle ustanovení zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v platnom a účinnom znení (ďalej ako „Občiansky zákonník“) a nie je možné z nej definitívne určiť ani príbuzenský vzťah žalobcov k zosnulému. Neobsahuje ani žiadne informácie o tom aký intenzívny vzťah mali žalobcovia k zosnulému a ako sa jeho smrť dotkla ich osobnostných práv, čo do kvality a kvantity. Žalovaným je len poisťovateľ, ktorý do práv žalobcov nijako nezasiahol, a preto takto formulovaná žaloba evokuje finančnú motiváciu uplatnenia nároku a potláča satisfakčnú funkciu tohto inštitútu. Poukázal na to, že zo strany žalobcov ide o uplatnenie inštitútu ako náhrady za zásah do osobnostnej sféry, ktorú každý prežíva rozdielne, tak ako bola aj rozdielnosť vzťahu s nebohým, v podanej žalobe však žalobcovia paušalizovali sumy tak, ako by každý z nich mal s nebohým totožne intenzívny vzťah a totožne prežíval zásah do osobnostnej sféry, čím v žalobe popreli individuálnosť tohto inštitútu, pretože nie je možné, aby všetci členovia rodiny mali rovnako intenzívny vzťah k nebohému a rovnako intenzívne pociťovali jeho stratu, resp. zásah do svojich osobnostných práv. Namietal aj samotnú výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá je podľa neho neprimerane vysoká aj v kontexte stabilnej judikatúry.

6.1. V samotnom konaní je potrebné podľa žalovaného zohľadniť okolnosti na strane žalobcov, a to intenzitu vzťahu žalobcov so zosnulým, pretože samotný príbuzenský vzťah nepostačuje na to, aby bolo automaticky prijaté konštatovanie o vzniku nároku na peňažnú satisfakciu, ktorá v zmysle zákona je až následným - doplnkovým spôsobom zadosťučinenia, ak nepostačujú iné morálne formy. Žalobcovia však zásah do práva na svoje súkromie ohodnotili rovnakou sumou, bez toho aby ju bližšie zdôvodnili a konkrétne uviedli ako sa úmrtie dotklo konkrétne každého z nich. Taktiež je potrebné prihliadnúť na otázku hmotnej závislosti žalobcov na zosnulom, pričom zo žaloby vyplýva, že žalobcovia neboli finančne odkázaní na pomoc nebohého, aj vzhľadom na jeho vek. Ďalej je potrebné zohľadniť morálne zadosťučinenie (satisfakciu), ktoré môže mať mnoho foriem, napr. odsúdenie vodiča v trestnom konaní spolu s odôvodnením takéhoto súdneho rozhodnutia, postoj vodiča k udalosti vedúci k usmrteniu osoby. Relevantné je ospravedlnenie, prejav ľútosti a pod. Vodič bol v trestnom konaní odsúdený na trest odňatia slobody vo výške 2 roky a 10 mesiacov, ktorý mu bol podmienene odložený na skúšobnú dobu 4 roky a tiež k zákazu viesť akékoľvek motorové vozidlá v trvaní 5 rokov. V konaní bude podľa neho potrebné skúmať ako vnímajú jeho odsúdenie žalobcovia, a či je tento trest pre nich istou formou satisfakcie.

6.2. Taktiež je potrebné podľa neho zohľadniť aj okolnosti na strane vodiča C. S. ako pôvodcu zásahu, a to mieru zavinenia vodiča a mieru spoluzavinenia zosnulého, pretože je dôležité či k usmrteniu osoby došlo úmyselným konaním vodiča (napr. trestný čin vraždy) alebo konaním z nedbanlivosti (najčastejšie v podobe dopravnej nehody). Od nedbanlivosti je potrebné odlišiť hrubú nedbanlivosť (napr. dopravná, ku ktorej došlo pri šoférovaní pod vplyvom návykovej látky). V prípade náhrady škody ako aj náhrady nemajetkovej ujmy ustanovenie § 441 Občianskeho zákonníka uvádza, že pokiaľ bola zavinená škoda aj poškodeným, nesie ten za vzniknutú škodu zodpovednosť pomerne. Zohľadniť spoluzavinenie zosnulého per analogiam je tak nutné i v prípade rozhodovania súdu o nemajetkovej ujme. Ďalej je potrebné brať do úvahy aj dopad udalosti do sféry pôvodcu/vodiča, u ktorého môže usmrtenie inej osoby vyvolať pocity viny, čo môže prerásť až v psychické problémy. A napokon majetkové pomery vodiča ako pôvodcu zásahu, a to nie z pohľadu stanovenia výšky priznanej satisfakcie, ale z pohľadu možností reálneho uspokojenia priznaných nárokov vodičom. K vnímaniu nehody vodičom, dopadu nehody do jeho osobnostnej sféry, ako aj k jeho majetkovým pomerom navrhol výsluchu vodiča C.P. S. ako svedka a za účelom preukázania, či neporušil aj zosnulý predpisy o cestnej premávke (pripútanie sa bezpečnostným pásom) navrhol pripojenie trestného spisu Okresného súdu K., sp. zn. 9T/18/2019, a to najmä znaleckých posudkov. Zároveň poukázal na rozhodovaciu prax súdov, v ktorých súdu priznali nižšiu, ako žalobcami uplatnenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy s tým, že súdy sú

povinné zohľadniť svoju rozhodovaciu činnosť. Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť aj z dôvodu, že nie je v tomto spore pasívne vecne legitimovaný podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, nakoľko podľa tohto zákona sa nemajetková ujma nenahrádza, keďže tento pojem zákon nepozná.

7. Na prejednanie sporu súd nariadil pojednávanie, na ktorom žalobcovia prostredníctvom svojho právneho zástupcu zotrvali na podanej žalobe, poukazujúc na jej skutkové a právne odôvodnenie. Ohľadne určenia sumy a samotného vyčíslenia sumy uviedli, že je pochopiteľné, že ju nevedeli sami určiť, pretože pri jej určení je potrebné zohľadňovať okrem skutkových okolností aj rozhodovaciu prax súdov a samotné určenie sumy a výška nárokov je viac právne-teoretickou otázkou, keďže nejde o škodu, ktorá sa dá preukázať faktúrou alebo ušlým zárobkom. Sami totiž nevedia vyčísliť koľko má hodnotu život ich syna a brata, pretože ujma spočívajúca v jeho smrti je absolútne nenahraditeľná, a preto ani nie je namieste hovoriť o tom, že by mali nejaký zisťný motív. Využili preto právnu pomoc zo strany advokáta. K osobe zosnulého Q. F. predložili charakteristiku žiaka zo strednej školy, ktorú navštevoval a k výške nemajetkovej ujmy prehľad rozhodnutí slovenský súdov vo veciach náhrady nemajetkovej ujmy, kde sa suma 20.000,- eur javí ako suma na spodnej hranici. Mali za to, že pasívna vecná legitimácia žalovaného je daná, nakoľko vyplýva nielen z rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR ale aj Ústavného súdu SR. Podľa výpovede svedka C. S., vodiča motorového vozidla, sa mali ospravedlniť žalobcom jeho rodičia, čo znamená, že ani samotná iniciatíva nevzišla od neho a ani on samotný nijakým spôsobom necítil potrebu sa im ospravedlniť ako pozostalým napriek tomu, že sám potvrdil, že ich stretol a videl pri viacerých príležitostiach. Žiadne peniaze žalobcom nevyplatil, uhradil len žalobcovi 1/ náhradu vecnej škody vo výške 200,- eur za mobilný telefón zosnulého Q.N. F.. Vodič nemal sám záujem sa vôbec nejakým spôsobom ospravedlniť, preto nie je možné hovoriť z jeho strany o nejakej ľútosť, keď sám mal možnosť tak urobiť na pojednávaní, čo neurobil. Vyjadroval skôr ľútosť nad tým, ako dopadla táto udalosť na neho samotného. Zdôraznili, že iné formy zadosťučinenia pre nich nie sú a neboli dostatočné, hoci aj prebehlo trestné konanie s vinníkom dopravnej nehody. Výšku pokladajú za akúsi spodnú hranicu a nevidia dôvod na jej diferenciáciu, s čím súvisí aj otázka pomerov samotného vinníka dopravnej nehody. Podľa nich boli preukázané také skutočnosti, ktoré odôvodňujú priznanie náhrady nemajetkovej ujmy každému z nich v nimi požadovanej výške.

8. Žalovaný na pojednávaní prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol, že taktiež zotráva na písomnom vyjadrení, na vznesenej námietke pasívnej vecnej legitimácie a uplatnený nárok neuznáva. Žalobcovia samotnou konštrukciou žaloby popreli inštitút náhrady nemajetkovej ujmy, keďže žalujú iba poisťovňu, finančne stabilnejší a silný subjekt, t. j. osobu, ktorá do ich práv nijako nezasiahla a všetci požadujú rovnakú paušálnu sumu náhrady, čo indikuje finančnú motiváciu podania žaloby. Žalobcovia už v podanej žalobe, keďže ide o osobnostný nárok, mali vedieť zdôvodniť, prečo práve tento nárok, v tejto výške, a to v kontexte ich vzájomného vzťahu s nebohým. Nie je pravdou, že túto sumu mal určiť právny zástupca. Podľa neho vodič sám poslal rodičov ospravedlniť sa žalobcom a svoju nemožnosť ospravedlnenia sa zdôvodnil tým, že sa chcel vyhábať konfliktom, čo bolo vidieť aj na pojednávaní. Prejavil ľútosť, psychicky sa liečil, a malo to dopad aj do jeho sféry, čo je potrebné v konaní zohľadniť. Snažil sa aspoň niečo nahradiť a možno keby ho žalobcovia dopytovali aj na vyššiu sumu, tak by uhradil, ako to bolo v prípade iného účastníka tejto nehody, ktorý tiež zahynul. Z hľadiska jeho majetkových pomerov je zrejme, že by uplatnenú sumu v žiadnom prípade nedokázal uhradiť. Výšku nemajetkovej ujmy je potrebné špecifikovať aj vzhľadom na vek súrodencov a vek zosnulého. Aj keď medzi žalobcami a nebohým boli bežné rodinné vzťahy, rodina fungovala dobre, komunikovali, stretávali sa, nebola z ich strany dostatočne zdôvodnená konkrétna suma.

9. Súd sa oboznámil s obsahom žaloby a písomných vyjadrení strán v priebehu sporu, vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom všetkých listinných dôkazov predložených žalobcami, keďže vykonanie žiadneho z nich nebolo namietané ani súdom vyhodnotené ako nedôvodné či neúčelné, vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov a svedka C. S. a taktiež oboznámením sa s trestným spisom Okresného súdu K., sp. zn. 9T/18/209 a zistil nasledovný skutkový stav:

10. Trestným rozkazom Okresného súdu K. č. k. 9T/18/2019-389 zo dňa 14.03.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27.03.2019 bol C. S., nar. XX.XX.XXXX M. K., bytom J.- B. XX uznaný za vinného, že dňa XX.XX.XXXX okolo XX:XX hod., po ceste č. R., v smere od obce A. do mesta B. A., okres K., viedol pán C. S., nar. XX.XX.XXXX v K., trvale A. J. - B. XX, Y. K., osobne

motorové vozidlo továrenskej značky Š. Y., evidenčné číslo K. XXX E., kde v km 2,6 začal predchádzať pred ním idúce osobné motorové vozidlo továrenskej značky Š. B., evidenčné číslo W. XXX Z., vedené vodičom Q.Á. W., pričom uvedené vykonal aj napriek tomu, že nemal pred sebou rozhľad na takú vzdialenosť, ktorá je potrebná na bezpečné predchádzanie, kde v čase predchádzania v protismernom jazdnom pruhu prichádzalo osobné motorové vozidlo továrenskej značky V. E., evidenčné číslo K. XXXXX, medzinárodnej značky W. T., vedené vodičom F. T. Ž., z ktorého dôvodu sa začal zaraďovať do svojho jazdného pruhu pred predchádzané osobné motorové vozidlo, pričom pri zaraďovaní sa do svojho jazdného pruhu, pri nedodržaní bezpečného bočného odstupu od predchádzaného osobného motorového vozidla, narazil do ľavej prednej časti predchádzaného osobného motorového vozidla, z ktorého dôvodu došlo k strate smerovej stability a k vzniku nekontrolovaného šmyku ním vedeného osobného motorového vozidla, s osobným motorovým vozidlom vošiel na nespevnenú časť krajnice vozovky, narazil do stromu, následne do zvodidiel a potom aj do bočnej časti tam nachádzajúceho sa zábradlia, pričom došlo k roztrhnutiu osobného motorového vozidla, kde predná časť tohto vozidla spadla do blízkeho potoka, kde toto jeho konanie bolo v rozpore s ustanovením § 3 ods. 2 písm. a/, § 4 písm. c/, §§ 5 ods. 3, ods. 5 písm. a/, b/ zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov, pričom pri dopravnej nehode došlo k vzniku zranení osôb sediacich v ním vedenom motorovom vozidle, pričom maloletý B..X, narodený XX.XX.XXXX a maloletý Q..F., narodený XX.XX.XXXX utrpeli zranenia nezlučiteľné so životom, na následky ktorých pri dopravnej nehode zomreli a maloletý V..V., narodený XX.XX.XXXX, utrpel pomliaždenie brucha a hrudníka, zlomeninu v oblasti panvy vľavo, početné odreniny a pomliaždenia horných i dolných končatín, ktoré zranenie si vyžiadalo lekárske ošetrovanie a hospitalizáciu v trvaní najmenej 8 týždňov, čím inému z nedbanlivosti spôsobil smrť závažnejším spôsobom konania a inému z nedbanlivosti spôsobil ťažkú ujmu na zdraví závažnejším spôsobom konania a čím spáchal prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona a prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, za čo bol odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov a 10 mesiacov. Podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona mu súd zároveň uložil probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe a stanovil skúšobnú dobu na 4 roky s uloženou povinnosťou sa v skúšobnej dobe zamestnať alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie. Taktiež mu bol uložený trest zákazu viesť všetky druhy motorových vozidiel na dobu 5 rokov. Poškodení boli odkázaní s nárokom na náhradu škody na civilný proces. Proti právoplatnému trestnému rozkazu podal dovolanie minister spravodlivosti, ktoré Najvyšší súd SR ako súd dovolací uznesením zo dňa 08. 09. 2020, č. k. 4Tdo 13/2020 - 484, podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

11. Podľa znaleckého posudku číslo 46/2018 vypracovaného v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. 9C/18/2019 znalcom z odboru doprava cestná, J.. Š. E., znalec v časti III Záver, v odpovedi na otázku č. 1 Vykonať analýzu nehodového deja a určiť z technického hľadiska príčinu dopravnej nehody uviedol, že z analýzy poškodenia bezpečnostných pásov vyplýva, že pasažieri boli pripútaní. Analýzou videozáznamu bolo zistené, že ako spolujazdec vpravo do vodiča sedel Q. F..

12. Zo zápisu o dychovej skúške na čl. 285 vyšetrovacieho spisu vyplýva, že vodič motorového vozidla C. S. mal v čase dopravnej nehody nameranú hodnotu alkoholu 0,00 mg/L.

13. Žalobca 1/, ktorý bol otcom nebohého vo svojej výpovedi ako strana v spore uviedol, že najhorší zážitok pre neho bol, keď si vlastní rodičia pochovávajú vlastné dieťa. Jeho syn bol dobrý chlapec, nemal s ním žiaden problém, dobre sa učil, študoval za automechanika, mal už aj zabezpečenú prácu v autoservise v W.i. Mali veľa spoločného. Keď mu zavolali o pol ôsmej večer do Č., kde pracoval, že jeho syn zomrel, odpadol a volali mu záchranku. Prišiel domov, vybavil pohreb a bol ako bez duše. Každý ho povzbudzoval, no on nevládal už ani jesť. Manželka mu hovorila, že malo rozpráva. Bol čoraz viacej unavený, nevládal stáť. Neskôr robili v hoteli v Jasnej, čo bolo asi 2 až 3 mesiace po smrti jeho syna, keď mu prišlo zle, išiel na vyšetrenie a zistili mu zhubný nádor. Bol sa dvakrát liečiť vo M. S. a keď sa pýtal doktora, že z čoho to je, či z cigariet alebo z toho čím si prišiel za posledné mesiace, že prišiel o syna, tak mu lekár povedal, že to môže byť zo stresu. Nemôže v noci spať, aj keď zoberie lieky na spanie. Najhoršie je, keď je sobota a nedeľa, vtedy nejde, stále na neho myslí, hlavne, keď ide po meste a vidí jeho rovesníkov. Neveril, že sa môže aj im také niečo stať. Jeho syn šetril peniaze, bol dvakrát na brigáde v Č. a chcel si kúpiť auto aj nejaký pozemok, alebo starší dom, kde by sa odsťahovali. Dodnes sa nevie z tohto spamätať. Vyhyba sa ľuďom, ktorí ho poznajú, aby sa s ním o ňom nerozprávali. Prvé mesiace mal sklony, že si zoberie život, aby bol s ním. Bol najmladší z jeho detí, plánovali si spolu budúcnosť a

chcel, že keby sa oženil, aby v starobe bývali s ním. Mali veľmi dobrý vzájomný vzťah, veľmi blízky, vždy sa tešil, keď prišiel domov. Nevedel uviesť, prečo si uplatňuje práve sumu 20.000,- eur, resp. spolu 100.000,- eur a prečo nežaluje aj vodiča. Vodiča auta pozná, ale nebol sa im ani raz ospravedlniť. Celé trestné konanie prebehlo bez nich, vie že dostal nejakú podmienku a zákaz činnosti jazdiť, ale jeho odsúdenie nepovažuje za satisfakciu, lebo syna mu už nikto nevráti. Nedostal väzenie a teraz pracuje s otcom, zarába a on nemôžem, lebo ochorel. Chlapci na vodiča v aute kričali, aby brzdl, aby nešiel tak rýchlo, nemal ani brzdnú dráhu. Nechápe prečo jeho syn vtedy išiel s ním.

14. Žalobkyňa 4/, ktorá bola matkou nebohého vo svojej emotívnej výpovedi ako strana v spore uviedla, že najhorší zážitok, ktorý prežila pre ňu bol, že stratila chlapca. Predtým ho mala každý deň doma, keď prišiel zo školy. Dávala mu všetko čo chcel tak, ako keby bol malý chlapec. Pomáhal jej doma, rúbal drevo. Mali spolu plány do budúcnosti, chcel sa vyučiť, kúpiť si auto a postaviť dom. Po jeho smrti sa jej zhoršil zdravotný stav, dostala sa až na psychiatriu, mala silné depresie, nevedela ani čo robí, lekár jej musel každý mesiac meniť lieky. Nemohla spať, hlavu cítila ako keby jej išla vybuchnúť, stále na neho myslela. Všetky tieto ťažkosti jej pretrvávajú dodnes. Stále na neho spomína, večer ide spať s plačom, pri jedle je s plačom a ráno vstáva s plačom. Nevedela uviesť akú výšku nemajetkovej ujmy si uplatňuje v konaní, ani kto ju určil. Taktiež nevedela ako bol odsúdený vodič, lebo papiere nečítala. Nikto z jeho rodiny sa im neospravedlnil, nebol ani na pohreb a ani sviečku nezapálil.

15. Žalobkyňa 2/ R. F., sestra nebohého vo svojej výpovedi ako strana v spore uviedla, že aj keď v čase dopravnej nehody spolu nebývali, keďže sa odsťahovala 31.12.2012, mali sa veľmi radi, chodil s ňou všade, aj s jej deťmi. Rozumeli sa. Stretávali sa každý deň, lebo bývala neďaleko sa stále sa navštevovali. Mal veľmi rád aj jej deti. Keď k nej chodieval, zabával deti, zobral ich von, chodil po nich, ešte aj ráno, keď vstával, prišiel niekedy po deti. Keď chcela ísť do K., išiel s ňou, bol aj pri stavbe, pomáhal im. Veľmi jej chýba, vždy na neho myslí. Vodič sa im nikdy neospravedlnil, nikdy za nimi neprišiel. Nevedela aký dostal trest. K tomu, ako vníma odsúdenie vodiča uviedla, že jej brat zomrel a vodič žije, chodí po svete, ale ona už brata nemá. Sumu 20.000,- eur si uplatňuje preto, lebo stratila brata, už ho nemá a má ho stále rada. Nevedela uviesť, prečo nežaluje aj vodiča.

16. Žalobkyňa 3/ J. Y., sestra nebohého vo svojej výpovedi ako strana v spore uviedla, že nebohý brat bol najmladší, boli vždy spolu, chodili von s kamarátmi, na prechádzky, do mesta, na nákupy. Boli spolu celý deň vždy, keď prišiel zo školy. Bývali v jednom dome. Brat jej pomáhal aj hmotne, keď bol na brigáde a dostal peniaze, vždy jej niečo kúpil, staral sa o ňu. Taktiež uviedla, že vodič motorového vozidla sa im neospravedlnil, aj napriek tomu, že to bol bratov najlepší kamarát. Podľa nej nebol dostatočne odsúdený, mal byť za mrežami. S vodičom vôbec nekomunikuje.

17. Žalobca 5/ V. F., brat nebohého vo svojej výpovedi ako strana v spore uviedol, že mal s bratom veľmi dobrý vzťah, ešte doteraz mu chýba. Boli spolu každý deň. Učil ho športovať, chodil s ním na ryby, do lesa. Nevie ani vysvetliť, ako mu chýba. Bývali spolu v jednom dome. Brat mu pomáhal doma so všetkým, pratať na dvore, starať sa o rodičovský dom. Stále na neho myslí, najmä večer. Vodič sa im neospravedlnil, ani na neho nepozera. Aj keď okolo seba prechádzajú, vodič si ho nevšíma. Predtým sa s ním poznal, ale nerozprávali sa, nebol ani jeho kamarát. Nebol ani na bratov pohreb, asi bol vtedy v nemocnici. Podľa neho si mal trest odsedieť. Na uplatňovanej sume 20.000,- eur sa dohodli s právnym zástupcom.

18. Na návrh žalovaného bol v spore ako svedok vypočutý vodič motorového vozidla, ktorý spôsobil dopravnú nehodu, C. S., ktorý pri svojej výpovedi uviedol, že po nehode bol v nemocnici, a preto nebol osobne sa ospravedlniť žalobcom, poslal však svojich rodičov, o čom mal vedomosť, že sa im boli ospravedlniť, lebo mu to sami povedali a tiež aj advokát. Ľutuje, čo sa stalo, veľmi ho to mrzí, už to bude pre neho na celý život. Malo to na neho dopad aj po psychickej stránke, chodil k psychologičke. Po dopravnej nehode sa liečil dlhšie ako jeden rok. Neskôr bol aj na cintoríne pri hrobe zosnulého. Uviedol, že sumu, ktorú požadujú žalobcovia vo výške 100.000,- eur by nebol schopný uhradiť. Uhradil len to, čo bolo v jeho silách, spláca momentálne aj tri úvery. Ďalej uviedol, že aj rodine žalobcov poskytol nejaké finančné prostriedky. Nevedel presne uviesť aké, pretože všetko hradil jeho otec, kým on bol v nemocnici. Všetky dôkazy má jeho advokát, ktorý ho zastupoval v trestnom a civilnom konaní. Teraz je zväčša v A., kde pracuje a neprichádza do kontaktu s rodinou nebohého Q. F. a radšej sa im vyhýba. Na otázku, prečo sa im nikdy neospravedlnil osobne, aj keď od dopravnej nehody uplynuli už štyri roky

uviedol, že vie, ako by zareagovali a nechce s nimi prísť do žiadneho styku ani do hádky, hoci to považuje za potrebné. Dodnes sa im z obavy z konfliktu neospravedlnil.

19. Za účelom odstránenia rozporov, ktoré vyplynuli z výsluchu účastníkov a svedka ohľadom ospravedlnenia sa a uhradenia sumy, súd opätovne vypočul žalobcu 1/ X. F., ktorý pri svojom výsluchu uviedol, že nie je pravdou tvrdenie svedka, že sa im ospravedlnili jeho rodičia. Vôbec neboli za ním a on videl jeho otca na pohrebe, tam ho držali, plakal, ale odvtedy sa s ním vôbec nedal do reči. Za ten čas od nehody videl vodiča druhýkrát teraz, keď išiel okolo neho a s rodičmi vôbec v kontakte nebol. K uhradeniu sumy peňazí od vodiča uviedol, že tento zaplatil za telefón 200,- eur a nič viac. Bol v L. za jeho advokátom, pretože jeho syn mal telefón, za ktorý platil paušál a ten sa pri nehode stratil. Potom ho našli, chcel ho dať opraviť, ale povedali mu v W., že sa nedá opraviť, lebo bol vo vode, a preto išiel do Telekomu a oni mu povedali, že si môže nárokovať náhradu 200,- eur. Advokát zavola vodičovi do A., lebo bol tam v práci a on poslali 200,- eur, ale nič viac. Žiadne iné peniaze nedostali a už vôbec nie na účet, pretože účet nemá. Vedel, že rodine druhého nebohého chlapca poslal 7.000,- eur, ale on ho peniaze nežiadal, pretože z poisťovne mu povedali, že má nárok na nemajetkovú ujmu s deťmi aj s manželkou. Radšej ho žiadne peniaze nepýtal, lebo všetci na nich pozerajú, ako keby oni boli vrahovia. Je to veľmi ťažké, pretože aj napriek tomu, že chlapci kričali v aute, aby spomalil, on z frajeriny zobral dvom mladým chlapcom život, veď mali pred sebou budúcnosť, zničil nielen jeho syna, ale aj jeho samotného.

20. Z predložených lekárskeho správna čl. 72-73 spisu vyplýva, že žalobcovi 1/otcovi nebohého Q. F. bol diagnostikovaný v auguste 2019 malobunkový karcinóm pravých pľúc, odvtedy je liečený v onkologickej ambulancii a žalobkyňa 4/, matka nebohého trpí zmiešanou úzkostne depresívnou poruchou.

21. Podľa článku 19 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

22. Podľa čl. 1 ods. 2 Ústavy SR Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidla medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

23. Podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách majú prednosť pred zákonmi.

24. Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

25. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

26. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie.

27. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa ods.1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

28. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

29. Podľa § 4 ods. 1, ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 381/2001 Z. z.) poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovej zmluve. Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

30. Podľa § 15 ods. 1, ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila.

31. Podľa § 420 ods.1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.

32. Súčasťou práva na súkromie je právo na rodinný život. Už Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku z 21.6.1988 vo veci Berrhab proti Holandsku konštatoval: „z pojmu rodina, na ktorom je založený článok 8 vyplýva, že dieťa narodené z takéhoto zväzku je ipso iure súčasťou tohto vzťahu. Z tohto dôvodu existuje od momentu narodenia dieťaťa už vzhľadom na samotnú existenciu tejto skutočnosti medzi dieťaťom a jeho rodičmi vzťah rovnajúci sa „rodinnému životu“, dokonca aj vtedy, keď už rodičia neskôr spolu nežijú“. Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách.

33. Podľa ustálenej judikatúry, zavinenie dopravnej nehody, pri ktorej zahynul blízky príbuzný je neoprávneným/protiprávnym zásahom do osobnostných práv chránených ustanovením § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, a to konkrétne do práva na súkromie, ktorého súčasťou je aj rodinný život, ktorý zahŕňa najmä právo fyzickej osoby vytvárať, udržiavať a rozvíjať vzájomné vzťahy a v ich rámci uplatňovať vlastnú osobnosť.

34. Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí, sp. zn. 5 Cdo 265/2009 odôvodnil zaradenie práva na rodinný a súkromný život do nemajetkovej sféry, keď uviedol, že protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni napĺňať jeho citové potreby, t. j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensva (vzťahu) s blízkou osobou. Medzi fyzickými osobami existujú vzájomné sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, pričom porušením práva na život jednej z nich môže dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Právo na súkromie totiž zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, najmä v citovej oblasti, aby tak fyzická osoba mohla rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. Smrť blízkej osoby nemožno nijako vyčíslieť peniazmi, a teda neexistuje ani ekvivalentná náhrada. Náhrada nemajetkovej ujmy v týchto prípadoch preto predstavuje skutočne len určitú satisfakciu, ktorej úlohou je iba do istej miery odškodniť stratu pozostalým, resp. zmierniť následky neoprávneného zásahu do práva na súkromie a rodinný život. Výška náhrady nemajetkovej ujmy sa líši podľa okolností prípadu, pričom sa zohľadňuje to, či subjekt, ktorý je zodpovedný za smrť osoby, spôsobil smrť úmyselne alebo z nebanlivosti a i to, do akej miery došlo k narušeniu, resp. zásahu do práva na rodinný a súkromný život (či blízka osoba mala status manžela, potomka, predka alebo viacero súčasne). Prihliada sa aj na to, či pozostalí neboli morálne uspokojení v podobe odsúdenia páchatel'a za trestný čin alebo verejného ospravedlnenia.

35. Žalovaný navrhoval žalobu voči nemu zamietnuť s tým, že je toho názoru, že nie je podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení pasívne vecne legitimovaný vo veciach náhrady nemajetkovej ujmy, žalobcovia nežalovali aj vinníka dopravnej nehody- vodiča a podľa neho podali žalobu len z dôvodu finančnej motivácie a taktiež z dôvodu, že z ich strany neboli dostatočne preukázané dôvody na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy.

36. S týmito názormi žalovaného sa súd nestotožnil. Má za to, že žalovaný je vo veci vecne pasívne legitimovaný a že žalobcovia boli oprávnení podať žalobu aj len voči nemu. Uvedený záver vyplýva tak z platnej právnej úpravy, ako aj z bohatej judikatúry, ktorá už aktuálne na vnútroštátnej úrovni prostredníctvom najvyšších vnútroštátnych súdnych autorít (Najvyšší súd SR a Ústavný súd SR) jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností všetky otázky, týkajúce sa základu daného nároku, ktoré

žalovaný robil spornými vyriešila a uzavrela, a to tak, že súd nemá najmenšie pochybnosti o práve žalobcov uplatniť dané nároky voči žalovanému.

37. Žalobcovia sa domáhali voči žalovanému náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá im bola spôsobená ako pozostalým po nebohom synovi žalobcu 1/ a žalobkyne 4/ a nebohom bratovi žalobcov 2/, 3/ a 5/, teda usmrtením osoby im blízkej pri dopravnej nehode dňa XX.XX.XXXX, ktorá bola spôsobená podľa výsledkov trestného konania C. S..

38. Podľa § 193 Civilného sporového poriadku súd je viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

39. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že súd je viazaný rozhodnutím o vine vydanom v trestnom konaní sp. zn. 9C/18/2019, teda o tom že skutok, ktorý je prečinom usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona a prečinom ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona a ktorý mal za následok smrť Q. F. sa stal a kto ho spáchal, čo jasne vyplýva z právoplatného trestného rozkazu zo dňa 14.03.2019, ktorým bol C. S. uznaný vinným zo spáchania skutku, tak ako bol vyššie popísaný.

40. Súdna prax je už ustálená a jednotná pri posudzovaní nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy pozostalým po obeti dopravnej nehody a dospela k záveru, že ide o zásah do osobnostných práv pozostalých a že iba satisfakcia vo forme odsúdenia v trestnom konaní nie je vždy postačujúca na zmiernenie následkov v dôsledku úmrtia obete dopravnej nehody.

41. U žalobcov došlo v dôsledku dopravnej nehody k úmrtiu im najbližšej osoby, syna a brata a tým k zásahu do ich súkromného a rodinného života. Následky sú trvalé a neodstrániteľné. Bola narušená celistvosť rodiny, žalobca 1/ a žalobkyňa 4/ náhle a neočakávane prišli o svojho syna a žalobcovia 2/, 3/ a 5/ o svojho brata. Následky sú nezvratné, strata jedného člena rodiny je objektívne neodčiniteľnou ujmu, ktorá postihuje všetkých členov rodiny, najviac ale tých najbližších, ktorí si následky v dôsledku traumy tým spôsobenej, ochudobnenia v citovom živote, strate zázemia, pocitu domova nesú so sebou po celý svoj život. Z trestného rozkazu vyplýva, že nebohému Q. F. nemožno pričítať absolútne žiadne spoluzavinenie na predmetnom následku. Aj podľa znaleckého posudku z trestného spisu bol v čase dopravnej nehody riadne pripútaný, sedel na prednom sedadle vedľa vodiča a usmrtený bol v dôsledku nebanlivostného konania vodiča.

42. Súd už z uvedeného má nepochybne za to, že základ nároku je daný a bol preukázaný u žalovaného. Otázka zodpovednosti za vzniknutú nemajetkovú ujmu bola už judikovaná aj Súdnym dvorom EÚ dvoma rozsudkami zo dňa 24.10.2013, a to rozsudkom vo veci Haasová C-22/12 a rozsudkom vo veci Drozdovs C-277/12. Týmito rozsudkami bola riešená prejudiciálna otázka položená Krajským súdom v Prešove, ktorá sa týka náhrady nemajetkovej ujmy v súvislosti so zodpovednosťou za škodu spôsobenú motorovými vozidlami. Podľa týchto rozsudkov pod pojmom ujma na zdraví je potrebné rozumieť akúkoľvek ujmu, ak jej náhrada vyplýva na základe zodpovednosti poisteného za škodu spôsobenú motorovými vozidlami z vnútroštátneho práva uplatniteľného v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnostnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú ako aj psychickú traumu. Súdnym dvorom dospelo k záveru, že medzi škody, ktoré sa musia z povinného zmluvného poistenia nahradiť patrí aj nemajetková ujma, ak možno náhradu tejto ujmy požadovať podľa vnútroštátneho práva. Keďže zodpovednosť žalovaného vyplýva z ust. § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka, táto zodpovednosť vznikla na základe dopravnej nehody, potom platí, že povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode.

43. Tak eurokonformnému, ako aj ústavne konformnému výkladu pojmu škoda zodpovedá pre účely poistného krytia rozširujúci výklad pojmu škoda a aj v zmysle najnovšej judikatúry Európskeho súdneho dvora je potrebné považovať nárok za dôvodne uplatnený voči žalovanému, teda poisťovni. Súd preto dospel k záveru, že na strane poisťovne ako žalovaného je splnená podmienka vecnej pasívnej legitímácie v tomto konaní.

44. Ústavný súd SR v uznesení č. k. III. ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016 sa komplexne, zo široka a podrobne vysporiadal s argumentmi poisťovne ako žalovaného o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy, pričom odmietol názor o možnosti extenzívneho výkladu pojmu „škoda“ použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení nepovažoval za arbitrárny, či inak ústavne neudržateľný, interpretačnú snahu v relácii k záverečnej časti právnej vety rozsudku Súdneho dvora vo veci C 22/12 označil za účelovú a márnú, pričom v tomto smere za neopodstatnené označil aj závery rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 301/2012, na ktorý často žalovaný poukazoval (hoci nie priamo v tomto spore).

45. V Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky číslo 8/2018 bol pod číslom 61/2018 publikovaný rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31.7.2017 sp. zn. 6MCdo/1/2016 podľa ktorého „Škodou pre účely zákona č.381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legítimovaná.“

46. Vychádzajúc z bodu 23. odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo/1/2016, cit.: „v čase nasledujúcom po rozhodnutiach NS sp. zn. 4 Cdo 168/2009 a 3 Cdo 301/2012 a zároveň predchádzajúcim rozhodovaním v prejednávanej veci spornú právnu otázku riešil (a tiež vyriešil) ústavný súd. Ten nielenže už vo viacerých ním dosiaľ posudzovaných veciach odmietol sťažnosti poisťovní, namietajúcich porušenie svojich základných práv rozhodnutiami všeobecných súdov, ustalujúcimi krytie aj nemajetkovej ujmy pozostalých poistením podľa ZoPZP, ale dokonca pri rozhodovaní vo veci sťažovateľky totožnej s podnecovateľkou mimoriadneho dovolania z prejednávanej veci v rámci odôvodnenia uznesenia z 11. októbra 2016 sp. zn. III. ÚS 666/2016 uzavrel (citované z uznesenia), že pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej novej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie. Takýto záver treba mimo akúkoľvek pochybnosť považovať i za obraznú vnútroštátnu bodku v diskusii na témy 1/ krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu a 2/ tzv. pasívnej legitímácie povinných zmluvných poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi.“ nemôžu byť žiadne pochybnosti o základe nároku a vecnej pasívnej legitímácii žalovaného.

47. S poukazom na uvedené rozhodnutia Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR je teda aj podľa názoru súdu nepochybné, že pasívna legitímácia žalovaného v konaní vo veci nemajetkovej ujmy je odôvodnená extenzívnym a eurokonformným výkladom § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z., ktorý je potrebné vyložiť tak, že poistenie zodpovednosti kryje aj nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a pozostalí môžu tieto nároky uplatniť priamo proti poisťovateľovi v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. Navyše Najvyšší súd SR aj v aktuálnom uznesení zo dňa 29.1.2019 sp.zn. 5Cdo/178/2018 sa vyjadril tak že, „považuje označené rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 MCdo 1/2016, 6 Cdo 143/2017, 6 Cdo 206/2017, 8 Cdo 6/2018 za rozhodnutia, ktoré predstavujú ustálenú prax v riešení otázky pasívnej legitímácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, od ktorej sa odvolací súd neodklonil. Touto ustálenou praxou bol zároveň prekonaný právny názor uvedený v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 168/2009, 4 Cdo 139/2011, 8 Cdo 219/2016, 3 Cdo 172/2012 a sp. zn. 3 Cdo 301/2012, na ktoré poukazovala dovolateľka. Nebol preto splnený predpoklad prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, t. j. rozdielna rozhodovacia činnosť dovolacieho súdu v danej otázke“.

48. V prípade škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla si poškodení môžu vybrať, či nárok na náhradu škody uplatnia voči prevádzkovateľovi vozidla, alebo voči poisťovateľovi alebo voči obom súčasne. Žalobcovia si v tomto prípade uplatnili nárok len voči poisťovateľovi, a tak jednoznačne uskutočnili svoj výber aj v súlade s judikatúrou súdov Slovenskej republiky. Súdu sú známe aj iné rozhodnutia súdov, v ktorých bola žalovaná len poisťovňa, a to napr. rozsudok okresného súdu Dolný Kubín, sp. zn. 6C/1/2017 zo dňa 26.10.2017, rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 8Co/165/2017 zo

dňa 25.08.2017 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/178/2018 zo dňa 29.01.2019, rozsudok Krajského súdu Nitra, sp. zn. 9Co/8/2017 zo dňa 30.11.2017, rozsudok Krajského súdu Žilina, sp. zn. 6Co/814/2014 zo dňa 26.08.2015, rozsudok Okresného súdu Nitra, sp. zn. 14C/23/2015 zo dňa 19.10.2016, rozsudok Krajského súdu Bratislava, sp. zn. 3Co/426/2014 zo dňa 15.11.2017, rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 14Co/6/2018 zo dňa 29.01.2019, rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou, sp. zn. 10C/131/2015 zo dňa 15.05.2017 a pod.

49. Z vykonaného dokazovania nepochybne vyplýva, že v dôsledku protiprávneho konania vodiča C. S. došlo k zásahu do práva na ochranu súkromia a rodinného života žalobcov v dôsledku straty ich syna a brata, s ktorým tvorili plnohodnotne fungujúcu rodinu, pričom následky tohoto zásahu sú nenapraviteľné. Satisfakciu vo forme odsúdenia vodiča za prečin, keď síce pri svojom výsluchu prejavil ľútosť nad svojím konaním avšak sám sa žalobcom nikdy, ani na pojednávaní, na ktorom boli všetci prítomní neospravedlnil, nemožno vzhľadom na závažnosť ujmy a jej nezvratiteľnosť považovať za dostatočnú. Pri strate blízkej osoby následkom smrti žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia nie je postačujúca. Súd preto dospel k záveru, že sú splnené predpoklady pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Náhradou nemajetkovej ujmy v peniazoch nemožno odčiniť smrť blízkej osoby, následok je nezvratný, hodnotu ľudského života nie je možné vyčíslieť, ochudobnenie žalobcov v citovej oblasti je nenapraviteľné. Nie je sporné, že okrem tejto citovej straty žalobcovia utrpeli ďalšiu citovú ujmu spočívajúcu v neprijemných pocitoch úzkosti, smútku zo smrti milovanej osoby. Smrť prišla nečakane, o to viac žalobcov zasiahla, pretože ich syn a brat bol v čase smrti maloletý. Výsluchmi žalobcov bolo preukázané a nebolo to ani nikým spochybnené, že nebohý bol zdravý, v rodine veľmi obľúbený, všetkým pomáhal a bol ich najmladším synom a súrodencom. Vždy sa tešili z jeho prítomnosti. Účelom náhrady nemajetkovej ujmy je zmierniť následky, ktoré spôsobila smrť blízkej osoby v rodinnom živote jej najbližších, prežiť traumu, stratu zázemia, citové strádanie a v neposlednej miere aj ekonomické zázemie, pomoc vo finančnej oblasti. Náhrada nemajetkovej ujmy má pomôcť pozostalým zmierniť ich žiaľ, má aj satisfakčnú funkciu a má zmierniť dôsledky neoprávneného zásahu do ich práva na súkromie a hlavne na rodinný život a všetko čo s tým súvisí. Náhrada nemajetkovej ujmy, na ktorú žalobcom vznikol nárok, poskytnutá v peniazoch, môže aspoň čiastočne prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu, čo je napokon aj jej zmyslom a účelom. Samotná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je náhradou za život, pretože žiadna suma súdom priznaná nie je dostatočná vzhľadom na spôsobenú ujmu ani na to, aby nahradila život človeka. Jej účelom a zmyslom je zmiernenie následkov vzniknutej ujmy, má umožniť tzv. „citové obveselenie“. Nemá byť zábezpekou, zdrojom obživy ani náhradou príjmu. Pri smrti blízkej osoby žiadna suma, ani vysoká ani nízka nemôže byť dostačujúcim ekvivalentným prostriedkom ochrany osobnosti v takomto prípade. Napriek tomu súd musí na základe určitých objektivizovateľných kritérií určiť jej primeranú výšku.

50. Pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy sú rozhodujúce iba kritéria, ktoré sú uvedené v § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Dôkazné bremeno je na žalobcoch. Zákon na určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy preto nestanovuje žiadne medze, tá sa stanovuje v rámci voľnej úvahy súdu, v súlade s princípom spravodlivosti, pričom je potrebné prihliadnuť na najrôznejšie momenty, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. K otázke, komu patrí náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch Najvyšší súd SR v rozhodnutí 5Cdo/265/2009 z 17. 2. 2011 okrem formulácie všeobecných kritérií naznačil, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy patrí len najbližším príbuzným, manželovi a deťom a ak ich niet, rodičom.

51. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že v prípade žalobcu 1/ ako otca nebohého a žalobkyne 4/ ako matky nebohého bolo namieste priznať im v daných okolnostiach veci pri danom zistenom skutkovom stave sumu nemajetkovej ujmy každému vo výške 12.000,- eur. V prípade žalobkyne 3/ a žalobcu 5/ sumu 4.000,- eur a v prípade žalobkyne 2/ sumu 2.000,- eur, to znamená nie vo výške nimi požadovanej sumy každému po 20.000,- eur, pretože súd považoval za dôvodnú a preukázanú výšku nemajetkovej ujmy len do nim priznanej sumy.

52. Ústavný súd ČR v rozhodnutí I. ÚS 2844/14 zo dňa 22.12.2015 zosumarizoval kritériá, na ktoré treba prihliadať v súlade s ustálenou súdnou praxou pri rozhodovaní o výške požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy a na ktoré poukázal aj žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe. V bode 53 odôvodnenia rozhodnutia ako okolnosti, ktoré je potrebné skúmať na strane poškodeného uviedol: a) intenzitu vzťahu žalobcu so zomrelým, b) vek zomrelého a pozostalých, c) otázka hmotnej závislosti

pozostalého na usmrtenej osobe, d) prípadné poskytnutie inej satisfakcie. V bode 54 odôvodnenia za okolnosti, ktoré treba skúmať na strane zodpovednej osoby (pôvodca zásahu) označil: a) postoj žalovaného (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie a pod.), b) dopad udalosti do duševnej sféry pôvodcu - fyzickej osoby, c) jeho majetkové pomery, d) miera zavinenia, ev. miera spoluzavinenia usmrtenej osoby.

53. Týmito kritériami sa riadil aj súd v tomto spore a pri určovaní výšky náhrady prihliadal jednak na závažnosť ujmy, ale aj na okolnosti, za ktorých ku škode došlo. Súd prihliadol na to, čo vyplýva z výsledkov dokazovania v rámci trestného konania a síce na skutočnosť že ujma bola spôsobená vodičom z nebanlivosti, ten svoju vinu hneď uznal, svoje konanie úprimne oľutoval, viedol pred spáchaním skutku riadny život, bola u neho zistená jedna priťažujúca okolnosť, a to spáchanie viac trestných činov. Pri vedení vozidla nebol pod vplyvom akejkoľvek omamnej látky, dobrovoľne sa podrobil dychovej skúške. Na druhej strane z vykonaného dokazovania vyplynulo, že sám sa doposiaľ ani on, ani jeho rodičia, o ktorých tvrdil, že tak urobili, neospravedlnili žalobcom. Ani sám vodič túto snahu nemal na pojednávaní súdu, na ktorom sa priamo stretol so žalobcami, pozostalými Q.N. F., hoci práve v tom čase mal k tomu najlepšiu príležitosť a to tvrdiac, že sa chcel vyhnúť konfliktom a hádkam. Na druhej strane samotní žalobcovia mu nedávali žiaden dôvod pre vyvolanie hádky, keď aj sám žalobca 1/ uviedol, že by už nerobil žiadne hlúposti. Odsúdenie vodiča je v zmysle zásad práva takisto istou satisfakciou poškodených, v tomto spore však nie dostatočnou, ako to uviedli zhodne aj všetci žalobcovia.

54. V prvom rade súd pri rozhodnutí prihliadol na to, že neexistujú žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver o spoluzavinení poškodeného na dopravnej nehode. Poškodený Q. F. nič neporušil, v čase nehody sedel na prednom sedadle vodiča a bol riadne pripútaný. Nie je tak namieste absolútne žiadne krátenie sumy primeranej náhrady z dôvodu, ktorým by bolo spoluzavinenie poškodeného.

55. Poškodený v čase smrti mal 17 rokov, bol mladý, plný elánu a chuti do života, bol zdravý a viedol plnohodnotný život. Mal plány, chcel doštudovať, pracovať, kúpiť si auto a postaviť dom, kde by býval spolu s rodičmi. Viedol bezstarostný život dospelievajúceho chlapca, pomáhal svojim rodičom a súrodencom a v rodine bol veľmi obľúbený. Podľa charakteristiky žiaka na čl. 65 spisu bol žiakom SOŠ P. P. C., K. v odbore automechanik- opravár. Dosahoval priemerné študijné výsledky, mal dobrú dochádzku a z hľadiska praxe bol manuálne zručný. Zúčastňoval sa športových súťaží, výmennej praxe v K., chmeľovej brigády v Č.. Bol výraznou osobnosťou, v kolektíve obľúbený a spoľahlivý. Žalobca 1/ mal v čase jeho smrti 52 rokov, žalobkyňa 2/ 29 rokov, žalobkyňa 3/ 23 rokov, žalobkyňa 4/ 52 rokov a žalobca 5/ 30 rokov.

56. Poškodený v čase smrti žil v spoločnej domácnosti s rodičmi a dvomi súrodencami, okrem žalobkyne 2/, ktorá sa odsťahovala z rodného domu 31.12.2012, avšak bývala v jeho blízkosti. Súd je toho názoru, že nie je nič horšie, ako keď rodičia „prežijú“ svoje dieťa. V dôsledku tragickej smrti syna pri dopravnej nehode došlo k nesmierne závažnej ujme spočívajúcej v strate milovaného dieťaťa, čím sú žalobcovia 1/ a 4/ do budúcnosti ochudobnení o rodinný život. O intenzite vzťahu žalobcu 1/ a žalobkyne 4/ ako rodičov s ich nebohým synom svedčí tá skutočnosť, že boli neustále v kontakte, nakoľko syn žil s nimi v jednej domácnosti. Jeho otec síce pracoval v zahraničí, ale to nič nemení na tom, že boli v neustálom kontakte. Bol pre nich najmladším dieťaťom, s ktorým mali veľmi blízky vzťah, pomáhal im a plánovali spolu spoločnú budúcnosť, najmä čo sa týkalo spoločného bývania. Nebohý bol odkázaný vzhľadom svoj vek na výživu a starostlivosť svojich rodičov, ktorí sa o neho osobne starali. Spolu v domácnosti s ním žili aj žalobkyňa 3/, jeho sestra a žalobca 5/, jeho brat, ktorí spolu s nebohým tvorili fungujúce rodinné spoločenstvo s dobre vyvinutými sociálnymi a citovanými väzbami. V dôsledku nečakanej smrti pretrvávajú u nich pocity úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku. Stratili možnosť viesť s ním súkromný život a sú od jeho smrti ochudobnení o sféru prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov. Protiprávnym konaním vodiča prišlo k tak nezvratnej deštrukcii týchto medziľudských väzieb, tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov a tým k zásahu do ich osobnostných práv. Vzniknutá trauma je zo života žalobcov fakticky neodstrániteľná.

57. Podľa názoru súdu išlo o veľmi súdržnú rodinu, v ktorej vzťahy boli harmonické a silné, rovnako aj silno citovo previazané. Niet dôvodov spochybňovať, že náhlou, nezavinenou a nečakanou smrťou ich najmladšieho syna a brata u nich došlo k nezvratnej a nenahraditeľnej ujme. Strata člena rodiny ako spoločenstva je neodčiniteľnou ujmov, ktorá postihuje všetkých členov rodiny. Náhla, neočakávaná a cudzou osobou zavinená smrť blízkej osoby môže vzhľadom na vzájomné úzke, pevné, sociálne a

morálne, citové a kultúrne väzby predstavovať vážnu nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a napĺňanie osobnosti postihnutej fyzickej osoby. Tieto závery sú pritom všeobecne známe, prirodzené a očakávané.

58. Z výsluchu žalobcu 1/ a žalobkyne 4/, rodičov nebohého vyplýva, že pochovať vlastného syna bol pre nich najhorší zážitok. Bol veľmi dobrý chlapec, chodil do školy, dobre sa učil, mal plány do budúcnosti, nemali s ním žiadne problémy. Pomáhal im, bol vždy pri nich nablízku, bol najmladším z ich detí, plánovali si spolu budúcnosť a chcel, že keby sa oženil, aby v starobe bývali s ním. Mal reálne predstavy o svojom živote, chcel dokončiť strednú školu, zamestnať sa ako automechanik a kúpiť si vlastné auto. Obaja veľmi ťažko znášajú jeho smrť, stále na neho myslia. V dôsledku jeho úmrtia sa im zhoršil aj zdravotný stav, žalobca 1/ sa stal onkologickým pacientom a žalobkyňa 4/ navštevuje psychiatriu. Veľmi ich mrzí, že sa im nikto z rodiny vodiča neospravedlnil. Aj keď bola žalobcovi 1/ uhradená suma 200,- eur zo strany vodiča za mobilný telefón nebohého, súd na túto sumu pri určení výšky náhrady nebral zreteľ.

59. V dôsledku smrti syna vznikla rodičom nenapraviteľná, nezvratná ujma, za ktorú primeraná náhrada nemajetkovej ujmy je podľa súdu v nižšej sume ako žalobcovia 1/ a 4/ žiadali, a to výške 12.000,- eur pre každého z nich. Podľa názoru súdu už táto suma zohľadňuje všetky relevantné okolnosti tak na strane poškodeného, pôvodcu zásahu (nedbanlivosť, odsúdenie, oľutovanie, ale nie ospravedlnenie, psychické problémy a pod.), ako aj z hľadiska intenzity vzťahu žalobcov 1/ a 4/ k ich synovi. Súd požadovanú sumu znížil, nakoľko o syna prišli vo veku, keď na neho ešte neboli žiadnym spôsobom úplne odkázaní, či už finančne alebo starostlivosťou. Okrem nebohého majú ešte ďalšie deti a je zrejmé, že ani teraz ani v budúcnosti neboli a nebudú odkázaní len výlučne výživou a starostlivosťou na svojho nebohého syna. Takto určená výška náhrady nemajetkovej ujmy predstavujúca sumu 12.000,-eur podľa názoru súdu zodpovedá závažnosti vzniknutej ujmy a okolnostiam, za ktorých k porušeniu práva došlo berúc do úvahy druhý najbližší rodinný vzťah (po manželskom vzťahu). Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, na ktorú žalobcom 1/ a 4/ vznikol nárok, môže prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu, uvedené je napokon aj jeho zmyslom. Je nepochybné, že nečakaným, šokujúcim úmrtím ich syna došlo k závažnému zásahu do práva na ochranu osobnosti spočívajúcu v obmedzení ich súkromného a rodinného života. Smrťou syna bola narušená celistvosť rodiny. Následky tohto činu sú trvale neodstrániteľné a ochudobnenie v citovej oblasti je nenapraviteľné. Už samotná ujma - smrť sama osebe odôvodňuje priznanie finančného zadosťučinenia a je nepochybné, že presný finančný ekvivalent za ľudský život nie je možné určiť. Rovnako možno skonštatovať, že vykonávanie dokazovania ohľadne následkov, ktoré spôsobili smrť blízkeho a milovaného človeka je nadbytočné, pretože bez akýchkoľvek pochyb je zrejmé, že už samotným úmrtím došlo k závažnému zásahu do práv na ochranu osobnosti.

60. Čo sa týka nárokov súrodencov - žalobcov 2/, 3/ a 5/, tu súd pri priznaní výšky náhrady rozlíšil na rozdiel od žalobcov, či súrodenci v čase smrti poškodeného žili s ním v spoločnej domácnosti. Z ich výsluchov bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že mali s nebohým bratom veľmi dobrý súrodenecký vzťah, tento im bol vždy na blízku, pomáhal im, trávil s nimi čas, a preto za ním pociťujú veľký smútok. Aj oni zhodne uviedli, že odsúdenie vodiča pre nich nebolo dostačujúce a že sa im sám nikdy neospravedlnil. Súd za primeranú a všetkým vyššie uvedeným kritériám zodpovedajúcu sumu považoval sumu vo výške 4.000,- eur pre žalobkyňu 3/, ktorá mu bola ja vekom najbližšie a pre žalobcu 5/, ktorý bol jeho jediným bratom, s ktorým chodieval aj do lesa a na ryby. Pre žalobkyňu 2/, ktorá už v čase smrti nebohého nežila 6 rokov v spoločnej domácnosti, ale mala s ním veľmi úzky a blízky vzťah, považoval súd za primeranú sumu 2.000,- eur. Súd prihliadol najmä na to, že medzi nimi boli úzke vzájomné citové väzby. Na druhej strane však žalobcovia 2/, 3/ a 5/ neboli na nebohého odkázané ani výživou, ani starostlivosťou, keďže túto si už vedeli zabezpečiť sami, dokonca žalobkyňa 2/ a žalobca 5/ už mali vlastné rodiny. Niet ale dôvodov spochybňovať, že náhlou, nezavinenou a nečakanou smrťou ich najmladšieho brata aj u nich došlo k nezvratnej a nenahraditeľnej ujme. Strata člena rodiny ako spoločenstva bola pre nich neodčiniteľnou ujmov. Náhla, neočakávaná a cudzou osobou zavinená smrť ich brata, s ktorým mali vzájomné úzke, pevné, sociálne morálne, citové a kultúrne väzby predstavuje taktiež pre nich vážnu nemateriálnu ujmu. Náhrada nemajetkovej ujmy aj týmto žalobcom v danom prípade zodpovedá zásadám pre jej priznávanie, ktorými sú aj zásada slušnosti a požiadavka morálnej správnosti, ktorá je predovšetkým požiadavkou spravodlivosti a je spôsobilá naplniť podstatu danej kompenzácie. Súd opätovne pripomína, že na smrti poškodeného Q. F. nemal tento najmenší podiel viny. Preto aj tu bolo namieste priznať im náhradu, avšak podľa názoru súdu, vzhľadom na ich vek, vek poškodeného a stupeň príbuzenstva, len vo výške po 4.000,- eur pre žalobcov 3/ a 5/ a vo výške 2.000,- eur pre žalobkyňu 2/. Nebolo namieste priznať im plnú sumu požadovanej náhrady, každému vo výške 20.000,- eur práve preto, lebo neboli preukázané také výnimočné okolnosti, ktoré by to odôvodňovali.

61. Podľa názoru súdu, vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania je absolútne zrejmé, že žalobcom v dôsledku smrti ich syna a brata vznikla nenapraviteľná, nezvratná ujma, za ktorú im po zvážení všetkých okolností priznal primeranú náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá je podľa neho v primeranej výške a zohľadňuje všetky relevantné okolnosti tak na strane poškodeného ako aj vodiča, ktorý sa žalobcom neospravedlnil a vyhýba sa akémukoľvek kontaktu s nimi. Na druhej strane z jeho výsluchu vyplynulo, že by im výšku nemajetkovej ujmy spolu v sume 100.000,- eur nemal z čoho uhradiť a aj on sám sa po dopravnej nehode liečil u psychologičky a svoje konanie bude ľutovať do konca života. Priznané sumy zodpovedajú aj intenzity vzťahu žalobcov k ich synovi a bratovi.

62. I keď na rozdiel od právnych úprav v niektorých iných štátoch naša právna úprava nestanovuje paušálne sumy náhrad, každý prípad je potrebné posudzovať individuálne, v jeho konkrétnych súvislostiach a okolnostiach, predsa len vzhľadom na princíp právnej istoty v právnom štáte a platnú zásadu, v zmysle ktorej všeobecné súdy sú povinné zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s ústavným princípom rovnosti všetkých subjektov v právach rozhodovať v určitých medziach v tom zmysle, aby v porovnateľných veciach nedochádzalo k zásadným, neodôvodniteľným rozdielom. Súd príkladom z porovnateľných vecí uvádza, že rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 21C/15/2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trnava, sp. zn. 9Co/130/2017 bola žalobkyni v 1./ rade ktorá naraz pri dopravnej nehode stratila dcéru vo veku 5 rokov a matku vo veku 54 rokov priznaná suma za obe 8.000,-eur (4.000,-eur + 4.000,-eur), žalobcovi v 2./ rade za smrť jeho maloletej dcéry suma 4.000,-eur a žalobcovi v 3./ rade za smrť sestry a babky sumu 4.000,-eur a 3.000,-eur, spolu 7.000,-eur (pri 50 % zavinení starej matky na nehode), rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp. zn. 5C/103/2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/33/2016, bola 38 ročnej manželke zomrelého a jeho dvom maloletým deťom žijúcim s ním pred smrťou v spoločnej domácnosti a odkázaných na neho výživou priznaná suma každému 7.000,-eur, rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 10C/56/2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina sp. zn. 8Co/165/2017 a uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/178/2018, bola každému z rodičov za smrť ich jediného 19 ročného syna, ktorý zahynul ako spolujazdec s vodičom pod vplyvom alkoholu priznaná suma po 15.000,- eur, rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 14C/23/2015 v spojení s uznesením Krajského súdu Nitra sp. zn. 5Co/128/2017, bola dcéram po smrti 52 ročnej matky zrazenej na priechode pre chodcov priznaná suma každej po 7.000,- eur, rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 9C/121/2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Nitra sp. zn. 9Co/8/2017, bola priznaná matke a otcovi suma po 10.000,- eur a bratovi 5.000,- eur za smrť syna a brata, rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 6C/16/2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina sp. zn. 6Co/207/2018 bola rodičom priznaná suma 8.000,- eur a súrodencom, každému po 3.500,- eur za smrť ich syna a brata pri dopravnej nehode a napokon síce ešte neprávoplatným rozsudkom Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 5C/2/2020 bola matke priznaná suma 12.000,- eur, súrodencom suma 6.500,- eur a starým rodičom suma 5.000,- eur za smrť jej syna, ich súrodenca a vnuka B. Y., ktorý bol druhým zomrelým pri dopravnej nehode spôsobenej vodičom C. S.. Z komplexnejšieho prehľadu spracovaných rozhodnutí súdov SR vo veciach náhrady nemajetkovej ujmy pozostalým obsiahnutom v Bulletinе Slovenskej advokácie číslo 9/2017 spracovaného autorom JUDr. Róbert Šorl, PhD. v rámci článku náhrada nemajetkovej ujmy (bolestné za smútok) pozostalého príbuzného, stav a východiská, vyplýva, že sumy tam prisúdených náhrad v rôznych veciach, pri rôznej miere prípadného spoluzavinenia zomrelého sa pri manželoch, súrodencoch a rodičoch pohybovali na úrovni od 2.000,-eur až do desiatok tisícov eur v závislosti na konkrétnych okolnostiach prípadu.

63. Na základe uvedeného súd žalobe žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy vyhovel v rozsahu uvedenom vo výroku rozsudku. Nad sumy priznané súdnym rozhodnutím žalobu zamietol. Mal za to, že žalobcovia preukázali vecnú pasívnu legitímáciu žalovaného, pretože poisťovateľ vykonávajúci povinné zmluvné poistenie zodpovednosti má rovnaké postavenie ako priamy škodca a prevádzkovateľ vozidla a žalobcovia sa môžu domáhať a žiadať plnenie aj samostatne tak od škodcu ako aj od poisťovateľa, alebo len od jedného z nich. Tvrdená nedostatočnosť žaloby bola odstránená výsluchom žalobcov a rovnako ich výsluchom ako aj výsluchom svedka bolo preukázané, že žalobcovia na podaní žaloby len voči žalovanému nemali žiadnu finančnú motiváciu. Súd posúdil ich žalobu ako dôvodnú a nimi uplatnenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy krátil s prihliadnutím na ustálenú judikatúru, a to aj s poukazom na to, že vo viacerých prípadoch bola žalovaným len poisťovňa. Súd rovnako týmto spôsobom upravil aj žalovaným namietanú paušalizovanú výšku uplatňovanej sumy. Samotná

jednoduchosť žalobcov, ktorí ťažko vyjadrovali svoje pocity a ktorú súd vnímal aj na pojednávaní, na ktorom sami nevedeli opísať skutkové tvrdenia, len odpovedať na otázky právnych zástupcov strán, nemôže byť daná na ťarchu žalobcom, keď nepochybne z podanej žaloby vyplýva, že ich zasiahla nečakaná a náhla smrť ich syna a brata, celkovo obľúbeného a veľmi mladého človeka.

64. Súd v súlade s § 232 ods. 3 Civilného sporového poriadku určil žalovanému na plnenie lehotu 15 dní od právoplatnosti rozsudku, keďže žalobcovia v žalobe žiadali plnenie v tejto lehote, dlhšej ako je zákonná lehota 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

65. Podľa § 255 ods.1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (§ 255 ods.2 CSP).

66. K trovám konania z titulu nemajetkovej ujmy je potrebné uviesť, že všetci žalobcovia boli v základe nároku plne úspešní, rozhodnutie o výške nároku záviselo len od úvahy súdu, a preto súd III. výrokom priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 % z im prisúdenej sumy. K tomu podporne pozri napr. Veľký komentár k Civilnému sporovému poriadku - Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016 k § 255 CSP, cit: „Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti“. Obdobne v tejto súvislosti pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/130/2017.

67. Súd je toho názoru, že v prípadoch keď rozhodnutie o výške plnenia závisí len od úvahy súdu, pričom súčasne neuplatňuje sa žalobcami výška plnenia v zjavne nedôvodnej výške, predstavujúcej šikanózný výkon práva, motivovanej len snahou o navýšenie trov konania a nie záujmom na spravodlivom usporiadaní veci nemožno od žiadneho žalobcu spravodlivo očakávať aby sa presne „trafil“ do úvahy súdu pokiaľ ide o výšku plnenia. Preto je namieste priznať plnú náhradu trov konania, ak bol žalobca v základe plne úspešný aj vtedy, ak čo do výšky bol úspešný len v časti. I keď Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie totožné s ustanovením § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku účinným do 30.6.2016, ktoré bolo priamym zákonným podkladom pre to, aby aj v prípade len čiastočného úspechu mohla byť priznaná plná náhrada trov konania, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu, vyššie uvedené závery právnej teórie a praxe svedčia o tom, že ani v podmienkach novej procesnej úpravy niet dôvod na ustúpenie od takého záveru. To je aj názor tunajšieho súdu. Úvaha súdu sa týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku. Pričom tak ako tomu bolo aj v zmysle § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, tak aj v súčasnosti podľa ust. § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku v spojení s čl. 3 a čl. 4 ods. 2 Civilného sporového poriadku sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta v takom prípade vypočíta a určí len z výšky súdom priznaného plnenia.

68. O výške náhrady trov konania rozhodne súd v súlade s § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od dňa jeho doručenia na Okresný súd Kežmarok.

V odvolaní sa má uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, ďalej sa má uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č.233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.